



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Admonitio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Si quid mirabere, penes inuitus. Horat. l. i. epist. 11.

EXEMPLA SACRA.

Admiracionis exempla: Iſaac, *Genes. 27. v. 20.* Iacob, *45. 26. Ge- deon, Iudic. 6. 22.* Regina Sabaz, *Reg. 50. 4. 2. Paralip. 9. 3.* Nabucho- donofor, *Daniel. 3. 91.* Turbæ, *Matth. 9. 33. & 12. 23.* CHRISTI au- ditores, *13. 54.* Plebs, *15. 31.* Discipuli, *19. 33. Luc. 11. 14. Ioan. 7. 21.* Plebs promiſcua, *Marc. 11. 18.* Multitudo, *Marc. 1. 22. & 7. 37. & 9. 15. Aſor. 2. 7.* Populus, *Luc. 1. 21. Aſ. 3. 11.* Chriſti auditores, *Matt. 13. 54. Marc. 6. 2. Luc. 2. 47. & 4. 22.* Chriſti diſcipuli, *Matth. 19. 25. & 31. 20. Marc. 6. 51. & 10. 32. Luc. 8. 25. & 9. 43.* Ierofolymitani, *Matth. 21. 10.* Phari- ſeorum diſcipuli & Herodiani, *Matth. 22. 22. Marc. 12. 17. Luc. 20. 26.* Phariſæi ſuiſdam, *Marc. 2. 12. Luc. 5. 25.* Scribæ & Phariſæi, *Luc. 5. 26.* Capernaïta, *Marc. 1. 27. Luc. 4. 32.* Decapolitani, *Marc. 5. 20.* Puellæ à mortuis excitatæ parentes, *Marc. 5. v. 42. Luc. 8. 56.* CHRISTVS, *Marc. 6. v. 6. Luc. 7. v. 9.* Galiſæi, *Marc. 7. 37.* Pilatus, *Marc. 15. v. 5. 44.* Cognati Zachariæ, *Luc. 1. 21. 53.* Ioseph & Maria, *Luc. 2. & 33. 4. 7.* Petrus & eius diſcipuli, *Luc. 5. 9.* Pilatus & Phariſæi, *Luc. 20. v. 26.* Iudæi, *Ioan. 7. 15. Aſor. 9. 21.* Principes & Seniores populi, *Aſ. 4. 13.* Moſes, *Aſ. 7. 31.* Simon Magus, *8. v. 13.* Paulus, *9. 5. Galar. 1. 6.* Pauli comites, *Aſor. 9. 7.* Circumciſi fideles, *10. 45.* Qui conuenierant apud matrem Ioannis orationis cauſa, *12. 16.* Sergius Proconſul, *13. 12.* Fidelium inimici, *1. Per. 4. 4.* Omnes incolæ terræ, *Ioan. 17. & 6. Apo- cal. 13. 3.*

Vide Sinoporis exempla.

Admonitio.

SENTENTIÆ PHILOSOPHICÆ. Admonitionum genera.

Admonitionum duo ſunt genera, alterum acriter obiurgans, al- terum leuiter curans, argumenta mihi videntur probi principis. Imperandi modum ſingularum moribus accommodato decenter, cum probis moderatè, cum ſupinis vehementius, cum audacibus acerbè, cum cautiſimis denique leuiter agens. *Ex Sapatri Epist.*

POETICÆ SENTENTIÆ.

Ex Comicis Græcis.

*Ουκ ἀποβάλλεις τὸν πόρον ἐν τῷ ῥυθμῷ.
Teis autē dōxas aīxētes tōi tōis d' ἑρῶis παρῆς.
Valde in monendo ſi quis aſper ſilo,
Verbis acerbis eſt quidem, ſed re parat.
Ἀπῶρις ἰσχυρὸς ἐστὶν ἡ δόξα τῷ ῥυθμῷ.
Auri d' ἀπῶρις ἀνὴρ ἐστὶν ἡ δόξα.
Alicui monere, ſi quid errent, nouimus.
Errata at ipſi noſtra non cognouimus.
Ἀ ῥυθμῷ οὐκ ἴσχυρὸς ἡ δόξα τῷ ῥυθμῷ.
Eis, πῶρον d' ἀνὴρ ἐστὶν ἡ δόξα.
Alium qui deum monere homo facile poteſt,
Sed ipſe non facile ſe ſidem illud fecerit.*

Horat. lib. 1. Epist.

*Fermet au vitia, miſeræq, cupidine peſtus?
Sunt uerba & uoces, quibus hunc lenire dolorem
Poſſis, & magnam morbi depellere partem.
Laudis amor et timor? ſunt certa piacula quare
Ter pure lecto poterunt recreare libello.
Imitatus in acundis, inuor, ſinoſus, amator?
Nemo adeo ſeruus eſt, qui non miſereſcere poſſit,
Si modo cultus & patienter commodet aurem.*

Terentius in Andria, facile omnes, cum ualeamus, recta conſilia agrosiſ damus.

Ouidius.

*Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte,
Reſpuit, atque odio uerba monentiſ habet.*

APOPTHEGMATA.

Thales, rogatus, quid eſſet facile? Alterum, ait, admonere. Omnes enim, cum ualeamus, recta conſilia agrosiſ damus. *Eraſm. libr. 7. apoph. ex Laert. 1.*

Zeno Cittiſenſis, quodam in conuiuium immoderatus vorante ob- ſonia, neque quicquam alijs reliquum faciente, piſcem ingentem, qui apponebatur, è patina ſuſtulit, quaſi ſolus illum deuoraturus. Quum alter inuens Zenonem, ſignificaret ſe mirari impudentiam; Quod, inquit, putas, conuiuioribus tuis accideret quotidie, ſi meam opophagiam ſerre non potes? *Laert. lib. 7. c. 1.*

Idem, Quidam in conuiuium accumbens Zenoni, eum, qui ſub ipſo ſedebat, pulſabat pede. Zeno autem viciffim pulſabat illius g' nua, & ad ipſum conuerſus: Quid (inquit) putas, hunc pari qui infra te accumbit? Ita multi offenduntur, qui miſis leuiſ in commodo, quum alios ipſi maioribus aſſiciant, nec ſentiant, *Laert. lib. 7. c. 7.*

Diogenes, quiſdam in publico geſtans longam trabem, per impru- dentiam percufferat Diogenem, moxq, ex more dixit, Caue. At Dio- genes Num, inquit, me uſ iterum percutere? Alij ſic narrat: Di- centi caue, baculum impedit in caput: & poſt ictum adiecit, Caue: par pari referens: nam ante læſionem dicendum erat caue, *Laert. libr. 6.*

Leo Byzantius, quum Philippus ador- zantios, Leo adijt illum, percontans hunc accidit tibi, Philippe, ut bellum inſtituas? tatum pulcherrima, huc adducatur, ut in ad fores amaſorum meorum uenio. redamari cupiunt, haudquaquam cum gres amaſorum. Amantes enim non egent ciuilibus. Hoc dicto in diuerſum flexo Ro liberauit. Philoſtratus.

SIMILITVDI

Ut equis nō in ipſo curſu frænum iniijimus, ſed ante curſum, qui propenſi ſunt ad iram aut libidinem, ante rationibus ac moni- tis reſtrandi ſunt, priuſquam in periculum uentum ſit. *Plutarch.* Nutrices pueros lapſos non obiurgant aut puniunt, ſed accu- rantes erigunt, deinde obiurgant: ſic amicus, cum aſſignatus, adiu- uandus eſt, & erigendus, poſtea monendus & obiurgandus, quod ſuo uitio in eam calamitatem incidit. *Plur.*

Qui dentibus labo-ant protinus medicum adueit, malum ex- ponunt: qui febre reſtentur, accerſiunt: at phreneticus nō accerſit, nec admittit, ob morbi uehementiam. Ita qui uita ſua celant, nec admonentem patiuntur, de his nulla ſalutis ſpes. *Plutarch.* Oculo lippienti non eſt admodum lumen: Nec animus aſ- ſectu laborans admittit grauem admonitionem, ſed admittenda laus eſt, ſic medendum. *Plur.*

Quemadmodum Telephus, quoniam carebat amico, coactus eſt ab hoſte petere remedium ad medelam uulneris: ita qui non ha- bent liberos animos, à quibus admonentur, ſe penumero ab im- micis audiunt ſua uita. *Plur.*

Remedia ſtatim mordent vel offendunt, poſtea conſtant ſalu- tem & uoluptatem: Ita ſalubria monita: initio ſunt nonnulli ama- ra, poſtea correcta iucundiffima.

Ut pituita paulatim collecta tum maxime apparet ac uincit, cum natura uincitur: Sic quidam amici potentes admonere non au- dens, niſi labantur: ſed ſimulatque commutata ſortitæ aura ſunt humiles facti, tum obiurgant. *Plur.*

Sanus fert, ſi exprobes intemperantiam, libidinem, luxum: ea- dem non terret ægrotans: Sic admonendus amicus, cum deſicit iraci aut amare. *Plur.*

Ictum quem præuideris, commodius excipis: ſic præcogitatum malum minus offendit. *Seneca.*

Medici uentant admodum remedia, cum morbus in accellu eſt, ac ſeuit, ſed cum ſeremittit: Ita ad primos illos iræ aut doloris motus non eſt adhibenda conſolatio, uel admonitio, ſed ubi tempore coeperint eſſe ſuiores.

Elleborum, tamenſi efficax, Medici uentant dari ſenibus, aut pu- ris, aut exilibus: Ita admonitio ſic eſt temperanda, ut ſerre ſi poſſit, quem uelis emendare: nec ſolum ſpectandum eſt uirium, ſed natu- ra quoq, eius, cuius uitio itudeas mederi. *Plur. lib. 5. c. 25.*

Herbæ ſalutares conſuetudine perdunt medendi uim: Ita admo- nitio, ſi aſſidua ſit, non emendat aſſuetum iam obiurgationib. *Plur.* In Narnienſi agro terra imbre fit ficcior, æſtu humelcit, unde Ci- cero iocatur illic ex imbre puluerem, ex ficcitate fieri latum: Ita quodſdam admonitio reddit deteriores. *Plur. lib. 31. c. 4.*

Quædam gemmæ aceto maceate immittuntur, pleraque melle decoctæ: Ita quodſdam meliores reddit acris obiurgatio, quodſdam admonitio blandior. *Plur.*

Imperatores inſtructa acie ſolent, quonquam paratiſſimos ad præliandum milites uideant, eos tamen cohortari: ita iuuenes cre- cti ad laudem ad literas ſunt adhortandi. *Cicer. Philippi. 4.*

Capifici ficus nunquam matureſcit, ſed tamen gignit uermicu- los, qui deuolantes ad ueram ficum, perſoſſo ficorum cortice, matu- ritatem illis tubuant: ita ſunt, qui ipſi nihil queant egregium face- re, ſed tamen aliquo pacto ſtimulant alios, ut id faciant. *Plur. archim.*

Adolescentia.

DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

ADOLESCENTIA, Græcè νεότης, & uarijs uis, à adoleſcens di- citur, & ſecundum Ciceronem in Topicis, ſlos ætatis: uel, ut alij uolunt, extrema pueritia, dicta ab adoleo, quod modo ſig- nificat accreſco, quia creſcentes pueri, cum primum puberes ſunt, o- lere hircum incipiunt: propter quod hircutiſ ſunt appellati: hinc adoleſco, unde adoleſcens, cuius diminutium eſt adoleſcen- rulus, & adoleſcentia, cuius prima ætas ephēbia dicitur. Unde ephē- bus, qui in prima eſt adoleſcentia. Terent. in Andria: Nam ſi pue- quam exceſſit ex ephēbis Soſia. Ephēbus dicitur, quod iam ſit in pube, quæ Græcè νεότης dicitur, unde & νεότης, qui iam ad pubertatem annos peruenit.

SENTENTIÆ BIBLICÆ.

Tria ſunt diſſicilia mihi, & quartum penitus ignoro, uiam qui- ſe in celo, uiam colubri ſupra perram, uiam nauis in mediocri, & uiam uiri in adoleſcentia. *Prouerb. 30.*